

До
Постоянната комисия по
аграрни науки и
ветеринарна медицина
към НАОА

ДОКЛАД

за извършената проверка по процедура за програмна акредитация на докторска програма
**„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на
размножаването“** в професионално направление 6.3. Животновъдство, от област на висше
образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, в Институт по биология и
имунология на размножаването „Академик Кирил Братанов“, Българска академия на
науките, София

ОТ ЕКСПЕРТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

1. **Доц. д-р Роман Пепович**, Лесотехнически университет, гр. София – ръководител ЕГ
2. **Проф. д-р Илия Цачев**, Тракийски университет, Стара Загора – член на ЕГ
3. **Христо Козаров**, студент, Аграрен университет, Пловдив – член на ЕГ

Наблюдаващ процедурата член на ПК: **проф. д-р Иван Върляков**

Експертната група и наблюдаващият процедурата са определени с решение на
Акредитационния съвет НАОА (Протокол №22/ 06.10.2022 г.)

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Изпълнение на препоръките от предходната акредитация	2
2. Проверка по изпълнението на критериите за програмна акредитация на докторската програма в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване на качеството в европейското пространство за висше образование	2
3. Приложения: таблици (задължителни и по избор).....	16

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ:

НАОА – Национална агенция за оценяване и акредитация
АНВМ – Аграрни науки и ветеринарна медицина
МОН – Министерство на образованието и науката
БАН – Българска академия на науките
ИБИР – Институт по биология и имунология на размножаването
ЗВО – Закон за висшето образование
ЗРАСРБ – Закон за развитието на академичния състав в Република България
ОНС – Образователна и научна степен
ССА – Селскостопанска академия
АУ – Аграрен университет
ЛТУ – Лесотехнически университет
ТрУ – Тракийски университет
СУ – Софийски университет
СУБ – Съюз на учените в България
НС – Научен съвет
ЦО – Центърът за обучение
ОС – Общо събрание
ПНЗ – Първично научно звено
ОТД – Основен трудов договор

Уважаеми г-н Председател на ПК по АНВМ,

Експертната група (ЕГ) в изпълнение на решение на Акредитационния съвет на НАОА (Протокол №22/ 06.10.2022 г.), съгласно решение на Акредитационния съвет от 01.12.2016 г. за осъществяване на процедурата по документи, от ПДНАОА и приетите от Акредитационния съвет на НАОА (20.10.2016 г.) Критерии за програмна акредитация на докторски програми в съответствие със стандартите и насоките за осигуряване качеството в европейското пространство за висше образование /ESG/ - част 1 /1-10/ и по смисъла на чл. 78, ал. 3 от ЗВО /Таблица 5/, се запозна с „Доклада-самооценка“ за програмна акредитация на обучението по ОНС „Доктор“ по докторска програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ в професионално направление 6.3. Животновъдство, от област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, както и с цялата документация за прием и обучение на докторанти, с публикационната и научноизследователската дейност през последните 5 години на докторантите и техните обучаващи преподаватели, специфичната материална база, използвана при обучението по докторската програма, приложени към него.

На тази база, както и след анализа на фактите и обстоятелствата, отразени в „Доклада-самооценка“ на Института по биология и имунология на размножаването „Академик Кирил Братанов“, БАН, София и проверката за изпълнение на критериите за програмна акредитация на докторски програми, експертната група установи следното:

1. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРЕПОРЪКИТЕ ОТ ПРЕДХОДНАТА АКРЕДИТАЦИЯ

При предходната акредитация на докторската програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, Постоянната комисия по АНВМ при НАОА е дала **оценка 9,54 на 21.12.2016 г.**, с шестгодишен период на валидност на акредитацията.

Препоръки не са отбелязани.

2. ПРОВЕРКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА КРИТЕРИИТЕ ЗА ПРОГРАМНА АКРЕДИТАЦИЯ НА ДОКТОРСКИ ПРОГРАМИ В СЪОТВЕТСТВИЕ СЪС СТАНДАРТИТЕ И НАСОКИТЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО В ЕВРОПЕЙСКОТО ПРОСТРАНСТВО ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ /ESG/ - ЧАСТ 1 /1-10/ И ПО СМИСЪЛА НА ЧЛ. 78, АЛ. 3 ОТ ЗВО /ТАБЛИЦА 5/

СТАНДАРТ 1 „ПОЛИТИКА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО“

Критерий 1.1. „Висшето училище или научната организация имат публично оповестена, с официален статут и отчетност политика за осигуряване качеството на обучението по докторската програма“.

1.1.1. Висшето училище организира обучение по докторската програма в съответствие със своята мисия, цели, задачи и действащо законодателство.

Мисията на ИБИР-БАН е да извършва фундаментални и приложни научни изследвания, както и обучителна дейност в областта на биологията и имунологията на размножаването при човека и животните <http://ibir.bas.bg/>. Провежданите научните изследвания са в контекста на дългосрочните научни цели на БАН в приоритетни области и стратегията за развитие на научните изследвания в БАН за периода 2017-2030 г.

Основната цел в процеса на обучение на младите специалисти е постигане на висока професионална квалификация, изграждане на качества като мотивираност, последователност и отговорност, както и умения за самостоятелност и конкурентоспособност при извършването на научноизследователска и експертна дейност в институти, лаборатории и висши училища. В развитието на своята кариера специалистите от ИБИР-БАН успешно се интегрират в държавни и частни институции.

Докторантската програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ е разработена и се ръководи в съответствие с разпоредбите на закона и правилниците за неговото приложение: ЗВО; ЗРАСРБ; Правилник за прилагане на Закон за развитието

на академичния състав в Република България - Правилник за прилагане на ЗРАСРБ; Правилник на БАН за прилагане на Закон за развитието на академичния състав в Република България; Устав на БАН; Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в БАН; Правилник за обучение на докторанти в БАН; Правилник на ИБИР; Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“ (обн. ДВ, бр. 72 от 18.09.2015 г.); Правилник за дейността на Центъра за обучение и Академичния съвет при БАН; Кредитна система за оценка на качеството на образованието на докторантите в БАН; Правилник за разпределение, разходване и отчитане на субсидията за издръжка на обучението на докторантите в БАН.

1.1.2. Цялостната дейност за обучение по докторската програма е подчинена на институционалната система за качество, без да се пренебрегва спецификата ѝ.

В БАН Съществува Център за обучение (ЦО) - специализирано звено, създадено с цел организиране и координиране обучението на български и чуждестранни граждани по образователната и научна степен „доктор“, по образователната степен „магистър“ съвместно с висши училища, както и чрез други форми на специализация, квалификация и преквалификация. За изпълнението на Докторантската програма ЦО е съставил универсално-структурирана учебна програма за всички специалности и научни направления.

ЛИПСВА обаче „Система за осигуряване на качеството на обучение“ в ОНС „Доктор“, която да регламентира цялостно дейността за обучение на докторантите. НЯМА и изградена и внедрена Интегрирана система за управление на качеството и информационната сигурност, която да е сертифицирана по международни стандарти (ISO 9001:2008 и ISO/IEC 27001:2005).

1.1.3. Висшето училище или научната организация изгражда и прилага политика за осъществяване на взаимовръзката между научните изследвания и обучението по докторската програма в рамките на националния и институционалния контекст.

Научният колектив в специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ на ИБИР-БАН приоритетно разработва актуални тематика, които се отнасят до участващите физиологични и общо биологични механизми във фертилитета, репродукцията и биотехнологиите при лабораторни и продуктивни животни. Разработваните проекти са фундаментално насочени, с потенциал да допринесат за възможни нови знания и приложения във ветеринарно-медицинската или хуманитарна практика. Проектите са в съответствие с Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017-2030, тъй като финансираните от ФНИ такива отговарят на изискването да попадат в научните приоритети за решаване на обществени предизвикателства.

След натрупването на методичен опит и запознаване със световната литературата в областта на тематиката им, докторантите участват в планирането на експериментите и самостоятелно ги провеждат, което е предпоставка за изграждането им като професионалисти, на които може да се делегира възможността свободно да управляват научния си проект.

1.1.4. Прилагат се правилата на етичен кодекс за осигуряване на академично единство, чрез който се гарантират залегналите в ЗВО академични свободи и нетърпимост към всякакви форми на дискриминация. Приети са и оповестени правила и процедури за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плагиатство.

Контролът по спазването на нормите, заложи в Етичния кодекс на БАН (https://ipc.bas.bg/media/DOCUMENTI/Pravilnici/Etichen_kodeks-BAN_.pdf) се осъществява от Комисия по етика, създадена със Заповед на Председателя на БАН въз основа на Правилник за работата на Комисията по академична етика към Общото събрание на БАН (<http://old.bas.bg/images/OS/PravilnikKAE.pdf>).

Учените в ИБИР-БАН имат за свое етично задължение да уважават личността на всеки един от обучаемите; да зачитат човешкото достойнство без оглед на възраст, пол, раса, социална, етническа, религиозна принадлежност, сексуална ориентация или наличие на увреждане. Преподавателите са длъжни да осигуряват най-високо качество на обучението и да насърчават докторантите към максимално реализиране на техният личностен и интелектуален потенциал, за постигане на високи академични резултати и професионална квалификация; да бъдат справедливи и безпристрастни при оценяване на резултатите от обучението и да не допускат обективността на оценките да се нарушава от въздействието на външни фактори и влияния.

Констатации за изпълнение на критерий 1.1:

По 1.1.1. ИБИР-БАН реализира своята мисия - фундаментални и приложни научни изследвания, както и с обучителна дейност в областта на биологията и имунологията на размножаването при човека и животните - успешно. Провежданите научните изследвания са в контекста на дългосрочните поставени научни цели. Докторантската програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ е разработена и се ръководи в съответствие с разпоредбите на закона и правилниците за неговото приложение.

По 1.1.2. Липсва „Система за осигуряване на качеството на обучение“ в ОНС „Доктор“, която да регламентира цялостно дейността за обучение на докторантите. Няма и изградена и внедрена Интегрирана система за управление на качеството и информационната сигурност, която да е сертифицирана по международни стандарти.

По 1.1.3. Научният колектив в специалността приоритетно разработва актуални тематика, с потенциал да допринесат за възможни нови знания и приложения във ветеринарно-медицинската или хуманитарна практика.

По 1.1.4. Контролът по спазването на нормите, заложи в Етичния кодекс на БАН се осъществява от Комисия по етика.

СТАНДАРТ 2 „РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЯВАНЕ НА ПРОГРАМИТЕ“

Критерий 2.1. „Висшето училище или научната организация изгражда и прилага процедури за разработване, одобряване, наблюдение и обновяване на докторските програми при съдействието на високо квалифицирани учени, представители на промишлеността и други заинтересовани страни“.

2.1.1. Докторските програми са разработени в съответствие със съвременните постижения на науката и имат ясно изразени очаквани резултати.

Обучението на докторанти по докторска програма е в редовна, задочна и самостоятелна форма. То е насочено към фундаментални и научно-приложни изследвания в областта на репродуктивната биология при човека и животните. Основните направления включват: изучаване на факторите и механизмите, участващи в гаметогенезата, оплождането, имплантацията и бременността; проследяване на физиологични и биохимични процеси, с отношение към качеството на гаметите и/или състоянието на репродуктивната система; изпитване на биоактивни хранителни добавки, с цел оптимално използване и възстановяване на наличните ресурси; разкриване ролята на биомолекули и метаболитни процеси за съхранението и криоконсервация на репродуктивни тъкани и клетки; разработване на биотехнологични подходи за изкуствено осеменяване, микроманипулации и ембриотрансфер при животни.

2.1.2. Има организация и стандарти за разработването, одобрението и прилагането на учебната документация, която периодично се анализира и обновява със задължителното съдействие на докторантите, потребители на кадри и други заинтересовани страни.

Докторската програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ е разработена в съответствие с изискванията и условията, регламентирани във всички нормативни документи на действащото законодателство и правилници на БАН и на Института. Заявките за докторантури се правят на основата на проекти-предложения. Учебната документация за подготовка на докторантите се актуализира своевременно, като се отчитат новостите в научно и методическо отношение, развитието на изследванията по темата на дисертацията, както и измененията в нормативната база. Всички докторанти по програмата, от етапа на зачисляване до момента на отчисляване, участват в заседанията/семинарите на обучаващата секция и имат пряка възможност да изкажат мнения и предложения относно провежданото обучение и свързаната с него учебна документация.

2.1.3. Докторската програма е представена в ясна документация, която задава устойчиви цели и задачи на образователната и научната дейност, обвързани с докторската програма.

Обучението по докторската програма се осъществява съгласно индивидуален учебен план, който е основен компонент от учебната документация на докторската програма. В него се отразяват: Темата на дисертационния труд; Ясно формулираните цели, задачи и очаквани резултати; Сроковете за разработване и представяне на дисертационния труд пред първичното звено; Научноизследователските дейности и етапите от подготовката на дисертационния труд; Планираните изпити и срока за тяхното

полагане; Всички предвидени образователни дейности по специалността – посещение на избрани лекции, курсове, семинари; участие в научни форуми; Самостоятелното проучване и анализиране на специализирана научна литература; Чуждоезиковото обучение; Обучението за работа със специализирани софтуерни продукти и др.; Предвидени са публикации и доклади на научни форуми с цел представяне на получените резултати; Участието в научно-изследователски проекти. Специално внимание се отделя за развиването на умения за работа с научна литература и база данни; за подготовката на публикации и оформянето на научни доклади. Задължителна част от образователната програма са участията в обучителните курсове и семинари, провеждани от ЦО-БАН. Научният ръководител осъществява пълен индивидуален контрол над цялостното обучение на докторанта, докато колективният контрол върху изпълнение на индивидуалния учебен план се упражнява от ръководителя на секцията и НС на ИБИР.

2.1.4. При разработването на докторските програми се прави анализ на: възможните работни места, изводи от разговори с потенциални работодатели и от заключенията на национални и международни проучвания относно развитието на науката и пазара на труда.

ИБИР-БАН поддържа съществуващи и развива нови сътрудничества с български и чуждестранни университети, научни институти и организации, както и с представители на ферми и бизнеса в областта на селското стопанство и ветеринарната медицина. Тези контакти и резултатите от проучвания на развитието на науката и пазара на труда дават база за анализ на потенциалните работни места за реализация на обучаваните кадри. Преминалите обучение по докторската програма и успешно защитили дисертационните си трудове докторанти са високо квалифицирани експерти, с перспектива за професионална кариера като научни кадри, преподаватели в научноизследователски или академични центрове, сътрудници в промишления бранш или експерти в частния сектор.

2.1.5. Всяка докторантска програма е съвместима (сравнима) с аналогични програми на други ВУ в България, ЕУ или извън ЕУ, позволяваща професионална мобилност на докторантите.

Настоящата докторска програма по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ е напълно съпоставима с предлаганото обучение от други научни институции (ССА - Институт по животновъдни науки - Костинброд; Земеделски институт - Шумен, Земеделски институт - Ст. Загора; АУ-Пловдив; ЛТУ-София и ТрУ-Стара Загора) и университети в рамките на Европейския съюз. Създадени са условия за академична мобилност на докторантите както в България, така и извън страната.

2.1.6. В институцията са разработени специфични процедури за наблюдение, контрол и оценка на състоянието на документацията, свързана с докторските програми.

Учебната документация по докторската програма се анализира периодично за оценка на нейното състояние, съответствие с националните/европейските образователни стандарти, мнението на обучаваните докторанти и потребностите на пазара на труда. Оценка се извършва на различни нива от: научните ръководители на докторантите, ръководителя на обучаващата секция, Научния съвет на ИБИР-БАН.

Констатации за изпълнение на критерий 2.1:

По 2.1.1. Обучението по докторската програма е в редовна, задочна и самостоятелна форма. То е насочено към фундаментални и научно-приложни изследвания в областта на репродуктивната биология при човека и животните.

По 2.1.2. Учебната програмата е разработена в съответствие с изискванията и условията, регламентирани във всички нормативни документи на действащото законодателство и правилници на БАН и на Института, и е в унисон със съществуващите у нас и в чужбина аналогични докторски програми.

По 2.1.3. Обучението по докторската програма се осъществява съгласно индивидуален учебен план, който е основен компонент от учебната документация на докторската програма. В него се отразяват: Темата на дисертационния труд; Формулираните цели, задачи и очаквани резултати; Сроковете за разработване и представяне на дисертационния труд пред първичното звено; Научноизследователските и образователни дейности; Планираните изпити и срока за тяхното полагане.

По 2.1.4. ИБИР-БАН поддържа съществуващи и развива нови сътрудничества с български и чуждестранни университети, научни институти и организации, както и с представители на ферми и бизнеса в областта на селското стопанство и ветеринарната медицина.

По 2.1.5. Настоящата докторска програма е напълно съпоставима с предлаганото обучение от други научни институции и университети в рамките на Европейския съюз.

По 2.1.6. Учебната документация по докторската програма се анализира периодично за оценка на нейното състояние, съответствие с националните/европейските образователни стандарти, мнението на обучаваните докторанти и потребностите на пазара на труда.

СТАНДАРТ 3 „ОБУЧЕНИЕ, ПРЕПОДАВАНЕ И ОЦЕНЯВАНЕ, ОРИЕНТИРАНИ КЪМ СТУДЕНТИТЕ“

Критерий 3.1. „Съществува система от правила и дейности, свързани със стимулиране на мотивацията и активната позиция на докторантите в процеса на обучението и провеждането на научни изследвания, както и подготовката на дисертационния труд“

3.1.1. Подготовката на докторантите се реализира чрез съвременни образователни форми и методи и при използване научните постижения по докторската програма.

Подготовката на докторантите започва с насочено въвеждане и обучение при използването на основните методични подходи, застъпени в изследванията по специалността – методи за оценка на качеството на гамети и гаметогенезата, хистологични, CASA анализ, спектрофотометрия, антиген и антияло базирани методи като ELISA за определяне на нивата на хормони, имунохистохимия, методи за работа с протеини; методи за подготовка и провеждане на RT-PCR; течна хроматография (HPLC); методи за анализ на данни. Те преминават през специализирани курсове, релевантни на изследователската им тема, които се организират от ЦО-БАН, курс по чужд език, както и са насърчавани да посещават и вземат участие в академичните семинари на ИБИР-БАН и други научни организации, да участват в научни форуми, в които да представят научните си разработки. Паралелно на методичните подходи, чрез които докторантите придобиват своите първи специализирани знания и умения, научните ръководители провеждат регулярни неформални дискуссионни срещи с тях по въпроси, които има нужда да бъдат обсъждани задълбочено.

3.1.2. Докторантите се обучават посредством различни индивидуални и колективни форми при контрол от страна на научния ръководител за съблюдаване на индивидуалния план.

Форма на колективно обучение на докторантите е участието им в задължителна програма за изпълнение на система от наборни кредити в три модула: Общо специализирано обучение; Общо академично обучение; Индивидуално специализирано обучение. Според тази система, минималният брой кредити, които всеки докторант е необходимо да събере е 250 за докторанти, зачислени преди 01.01.2019 г. и 200 кредита за докторанти, зачислени след 01.01.2019 г.

Модулът за индивидуално специализирано обучение се базира на индивидуалните програми. Оценяването по този модул става посредством полагане на изпит по специалността – кандидатски минимум (40 кредита), който включва изпит по конспект по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ и въпрос, касаещ темата на докторантурата. Оставащите кредити, докторантът набира чрез публикуване на научни трудове (минимум 80 кредита от поне две публикации или минимум 30 кредита съгласно Правилника за Условието и Реда за Придобиване на Научни Степени и за Заемане на Академични Длъжности в БАН).

Като допълнителна форма на гъвкава мярка за обучение докторантите имат свободата и са насърчавани да осъществяват контакт и да търсят експертното мнение и съдействие от други колеги от Академичния състав.

Задължително практикувана форма на обучение, която стимулира работата и разпространението на резултатите на докторантите, са конгресните и семинарни участия в национални и международни форуми.

При постигане на автономност в работата си, докторантите се включват в обучението на студенти (БФ на СУ, ЛТУ-София, АУ-Пловдив), дипломанти или ученици (МОН), като предават усвоените знания и умения.

3.1.3. Докторантите изпълняват всички основни етапи в подготовка на дисертационния си труд, като периодично докладват пред семинар на обучаващото звено резултатите от изследователската си дейност.

Докторантите в редовна и задочна форма на обучение, както и докторантите на самостоятелна подготовка докладват веднъж годишно степента на развитие на дисертационният си труд пред НС на ИБИР-БАН. Те представят прогреса на работата си съобразно индивидуалната си програма, обобщават постиженията си до момента, показват план на работните си задачи за следващата година и преглед на събраните кредити според системата на ЦО-БАН.

Освен това всички докторанти на ИБИР-БАН подготвят доклади, представляващи тримесечни отчети за изпълнението на планираните активности и ги представят на секционни семинари или на докторантски семинари, с участието на хабилитирани учени, където се обсъждат възникнали трудности при изпълнение на изследователската дейност, предлагат се решения и се дават насоки на развитие на докторантските теми.

3.1.4. Използват се ясни съвременни и публично оповестени методи за оценяване постиженията на докторантите.

Част от образователната програма на докторантите е свързана с изграждането на основни умения за презентирание на постигнатите собствени научни резултати пред широката научна общност. Поради това те са насърчавани да участват в научни форуми (конгреси, семинари, докторантски училища) на които да представят своите резултати. Конгресните прояви на докторантите от „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ включват участия на 12 докторанти в 64 научни форума.

За периода 6 от докторантите по програмата са били ръководители на проекти, в които са разработвали части от научните си проекти.

3.1.5. Съществуват правила и комисия за разглеждане на жалби от докторанти.

Към ИБИР-БАН е създадена Етичната комисия. Тя взема решение относно възникнал казус. През отчетния период не са постъпили жалби и сигнали от докторанти.

Констатации за изпълнение на критерий 3.1:

По 3.1.1. Подготовката на докторантите е насочена към използването на основните методични подходи, застъпени в изследванията по специалността. Те преминават през специализирани курсове, релевантни на изследователската им тема, курс по чужд език, както и са насърчавани да посещават и вземат участие в академични семинари, да участват в научни форуми, в които да представят научните си разработки.

По 3.1.2. Форма на колективно обучение на докторантите е участието им в задължителна програма за изпълнение на система от наборни кредити.

По 3.1.3. Докторантите докладват веднъж годишно степента на развитие на дисертационният си труд пред НС на ИБИР-БАН.

По 3.1.4. 6 от докторантите по програмата са били ръководители на проекти, в които са разработвали части от научните си проекти.

По 3.1.5. Към ИБИР-БАН е създадена Етичната комисия. Тя взема решение относно възникнал казус. През отчетния период не са постъпили жалби и сигнали от докторанти.

СТАНДАРТ 4 „ПРИЕМ, РАЗВИТИЕ, ПРИЗНАВАНЕ И ДИПЛОМИРАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ“

Критерий 4.1. „Изградени са структури и са разработени вътрешно-нормативни документи (правилници, разпоредби, инструкции) за функционирането на системата – от приема на докторантите включително до и след тяхната професионална реализация“

4.1.1. Висшето училище или научната организация осигурява процедури и практика за последователно прилагане на предварително определени и публикувани наредби, които обхващат всички етапи на „жизнения цикъл“ на докторанта, напр. прием, развитие, признаване на срокове на обучение и дипломирането на докторантите.

Процедурата и практиката по прием, развитие и признаване на докторантурата е добре регламентирана и се спазва. Тя включва 15 стъпки: започва със Заявяване на тема, анотация и форма на докторантура от хабилитиран учен и завършва с подписване на типов договор между докторанта и Директора на ИБИР-БАН и научния ръководител.

Всички документи по „жизнения цикъл“ на докторанта са описани и се съхраняват в Докторантско досие в Личен състав на администрацията на ИБИР-БАН.

4.1.2. Създадени са правила и са осигурени възможности за включване на докторантите в изпълнението на изследователски проекти.

ИБИР-БАН насърчава и осигурява възможности за участие на докторантите в проекти, разработвани на територията на Института, както и на други партньорски научни организации в страната и чужбина. Докторантите от програмата са участвали в общо 12 проекта.

Един докторант е бил ръководител на проект финансиран от Европейската асоциация по репродукция при дребни животни, а 5 от докторантите по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ са били ръководители на проекти, финансирани по „Програма за подпомагане на млади учени и докторанти“, като максималната стойност на всеки проект, ръководен от млад учен е 12 000 лв.

Двама от докторантите по програмата са били ръководители на проект по Национална програма „Млади учени и пост-докторанти“, финансирана от МОН, съгласно РМС № 577 от 17 август 2018 г. за одобряване на национални научни програми (ННП).

4.1.3. Осигурени са възможности за мобилност на докторантите, в т.ч. периоди на обучение в други ВУ или научни организации, участие в национални и международни научни форуми и др.

Общият брой участия в национални и международни научни форуми на докторантите в периода е 64 или средно по 5 участия на докторант.

ИБИР-БАН насърчава и създава възможности за мобилност на докторантите и обучението им в други научни организации. През отчетния период един докторант в редовна форма на обучение е имал възможност да се обучава в рамките на КОСТ Акция FA1403 в лятна школа за докторанти и постдокторанти, водена от изтъкнати учени.

4.1.4. Създадена е административна система за регистриране на хода на докторантурата и реализацията на завършилите докторанти.

През периода, спрямо индивидуалните си дати на зачисляване и отчисляване, са се обучавали общо 12 докторанта. В редовна форма на обучение са били 5 от 12 докторанта (42%). През последните 5 години в ИБИР-БАН са зачислени 5 докторанта по шифър 04.02.01 като 1 от тях е в редовна форма на обучение и 4-ма са в задочна форма на обучение.

През отчетния период с успешна защита на дисертационния труд са завършили 6 докторанта. От завършилите през последните 5 години докторанти, 2 са били в редовна форма на обучение и 2 са продължили академичната си кариера в ИБИР. От завършилите 4 докторанта в задочна форма на обучение 2 също продължават академичната си кариера в ИБИР-БАН на длъжност главен асистент, а 1 в Институт по невробиология. Един от успешно защитили докторанти е намерил реализация във ветеринарна клиника (*приложение – таблица 1*).

Констатации за изпълнение на критерий 4.1:

По 4.1.1. Процедурата и практиката по прием, развитие и признаване на докторантурата е добре регламентирана и се спазва.

По 4.1.2. ИБИР-БАН насърчава и осигурява възможности за участие на докторантите в проекти. През периода докторантите от програмата са участвали в общо 12 проекта.

По 4.1.3. Общият брой участия в национални и международни научни форуми на докторантите е 64 - средно по 5 участия на докторант.

По 4.1.4. В акредитирания период за различен период от време, спрямо индивидуалните си дати на зачисляване и отчисляване, са се обучавали общо 12 докторанта. В редовна форма на обучение са били 5 (42%). От завършилите през последните 5 години докторанти, 2 са били в редовна форма на обучение и 2 са продължили академичната си кариера в ИБИР. От завършилите 4 докторанта в задочна форма на обучение 2 са продължили академичната си кариера в ИБИР-БАН, а 1 в Институт по невробиология. Един от успешно защитили докторанти е намерил реализация във ветеринарна клиника.

СТАНДАРТ 5 „ПРЕПОДАВАТЕЛСКИ СЪСТАВ“

Критерий 5.1. „Висшето училище или научната организация има разработена политика за осигуряване на качествен академичен състав, за подготовка на докторанти, която е част от стратегията за развитие на институцията“

5.1.1. Подготовката на докторантите се осъществява от хабилитирани преподаватели с необходимия профил и с доказана квалификация в областта на докторската програма.

В академичния състав на Института понастоящем има 7 хабилитирани лица (през отчетния период са били 8, проф. Мария Иванова се пенсионира през 2020 г.) на основен трудов договор с научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“. За отчетния период в ИБИР-БАН са хабилитирани две лица по същата научната специалност, което представлява увеличаване на преподавателския състав с 25% и отразява целенасочената политика на ръководството на Института за осигуряване и поддържане на висококвалифициран академичен състав за подготовка на докторанти, като част от цялостната стратегия за развитие. Обучението на докторанти по специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ в ИБИР-БАН се осъществява от висококвалифицирани учени със значителни постижения и натрупан солиден опит и компетенции в научно-изследователската и преподавателска дейност, владеещи целия методологичен инструментариум, необходим за провеждането на пълноценна и конкурентна експериментална работа.

Броят на хабилитираните учени на ОТД, чиято квалификация е в областта на докторската програма е 2 професори и 6 доценти. Трима от тях са с научната степен „Доктор на науките“, а останалите с научна степен „Доктор“ (приложение – таблица 2).

5.1.2. Обучаващото звено разполага с академичен състав на основен трудов договори, чиито квалификация и професионален опит осигуряват продуктивна академична среда за научни изследвания.

Обучението на докторантите по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ се осъществявало от 8 хабилитирани учени на основен трудов договор, при общ брой на хабилитираните учени на основен трудов договор в ИБИР – 17, което прави 47,1% учени с необходимата квалификация по тази научна специалност.

Общият брой публикации на изследователите (хабилитирани и нехабилитирани) от Института с компетентност по научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ през последните пет години е 84, като 38 бр. (45,2%) са в списания с импакт фактор и импакт ранг (Web of Science, Scopus), 29 бр. (34,5%) са в реферирани списания без импакт фактор, 13 бр. (15,5%) в материали от конференции, 2 бр. (2,4%) са научно-популярни и 2 бр. (2,4%) - създадени сортове, технологии и протоколи. Средният брой публикации на един учен за периода е 10,5.

През отчетния период изследователите от Института с компетентност по специалността „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ ръководят и участват индивидуално в 24 научно-изследователски и образователни проекти.

Публикациите на учените по докторската програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ имат широк отзвук в научните среди у нас и в чужбина. Свидетелство за това са цитиранията на техните публикации, общият брой на които за акредитирания период е 285 броя, като 185 (64,9%) са в списания реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus, а останалите 100 (35,1%) са в нереперирани списания с научно рецензиране или в монографии и дисертации (приложение – таблици 3, 4 и 5).

5.1.3. Основното звено, обучаващо докторанти, има утвърдени практики и успешни изяви по специалността и/или в професионалната област, към която принадлежи.

Високата квалификация и компетенции на академичния състав на ИБИР-БАН намират отражение в активна преподавателска дейност. За посочения петгодишен период, 5 хабилитирани учени по специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ са били титуляри на специализирани, лекционни и практически курсове към ИБИР, ЦО на БАН, СУ и ЛТУ.

През отчетния период хабилитираните лица с научната специалност “Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ са изготвили общо над 25 рецензии и становища по процедури за научни степени и академични длъжности, експертиси в помощ на институции и органи на управление, както и рецензии за проекти, книги и дипломни работи.

Изготвени са също така над 40 анонимни рецензии на научни статии в международни и национални специализирани издания.

Представители на академичния състав на Института членуват в следните национални и международни научни организации: СУБ; Съюз на ветеринарните лекари в България; European society of domestic animal reproduction (ESDAR); WSAVA; FECAVA; Член на Дружеството за защита на животните. Някои от хабилитираните учени са членове на редакционни колегии на български и чужди научни списания.

Констатации за изпълнение на критерий 5.1:

По 5.1.1. Броят на хабилитираните учени на ОТД, чиято квалификация е в областта на докторската програма за периода е **2 професори и 6 доценти**. Трима от тях са с научната степен „Доктор на науките“, а останалите с научна степен „Доктор“.

По 5.1.2. Общият брой публикации на изследователите от Института с компетентност по научната специалност през последните пет години е **84**, като: 45,2% са в списания с IF и SJR; 34,5% са в реферирани списания без IF; 15,5% в материали от конференции; 2,4% са научно-популярни и 2,4% - създадени сортове, технологии и протоколи. Средният брой публикации на един учен за периода е **10,5**. Цитирани са 285 пъти. Участва ли са в 24 научни проекта.

По 5.1.3. Високата квалификация и компетенции на академичния състав на ИБИР-БАН намират отражение в активна преподавателска дейност, участия в научни журита по процедури за научни степени и академични длъжности, рецензиране на научни статии в международни и национални специализирани издания и експертизи в помощ на институции и органи на управление.

СТАНДАРТ 6 „УЧЕБНИ РЕСУРСИ И ПОДПОМАГАНЕ НА СТУДЕНТИТЕ“

Критерий 6.1. „Висшето училище или научната организация развива материално-техническа и информационна база, необходима за учебно преподавателската, научноизследователската, художествено-творческата и спортна дейности“

6.1.1. Обучаващата институция разполага с необходимия капацитет от аудитории, кабинети, лаборатории, ателиета, библиотечни места и др., създаващи академичен комфорт за работа на докторантите.

ИБИР-БАН в ролята си на обучаваща институция разполага с необходимата материална база за провеждане на високо качествено обучение на докторантите. Работните места на всеки докторант по специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ са обезпечени чрез предоставянето на индивидуално работно офис-място. Подсигурена е необходимата компютърна конфигурация, осигуряваща удобната им връзка до всички онлайн източници на научна информация, достъпни чрез интернет-мрежовите ресурси, като по този начин е обезпечена научно-творческата им работа.

Научно-експерименталната работа на докторантите е обезпечена чрез осигурения им свободен достъп до научно-изследователските лаборатории, функциониращи на територията на Института. ИБИР-БАН разполага със съвременни, модерно-оборудвани **общи лаборатории**: лаборатория „Протеомен анализ“; лаборатория „Клетъчни култури, физичен и химичен анализ“; лаборатория „In vitro оплождане и ембриотрансфер“; лаборатория „Конфокална и светлинна микроскопия“; вивариум и **специализирани лаборатории**: лаборатория по геномни технологии; лаборатория „Клетъчни култури и 3D модели“; хистологична лаборатория; лаборатория по репродуктивни биотехнологии и криобиология на гаметите; лаборатории за клетъчно култивиране. Апаратурата в тези лаборатории позволява извършването на съвременни експерименти и мултидисциплинарни анализи, обезпечавщи висококачествена научна работа в областта на имунологията.

6.1.2. Осигурена е необходимата информационна обезпеченост и достъп на докторантите до компютърна техника и до дигитални ресурси, свързани с обучението им и с подготовката на дисертационните трудове.

Работата на докторантите се подпомага от библиотеката към Института. Библиотеката обезпечавя достъпа на докторантите до информационни източници, необходими за провеждане на качествено им обучение и научна работа. Тя разполага с обособена читалня и места за работа с екземпляри от наличния книжен фонд, както и достъп до онлайн информационни бази данни.

Подсигурени са компютърни конфигурации за електронен достъп до Интернет и всички електронни ресурси, предоставяни чрез сайта на Централната библиотека-БАН (<http://www.cl.bas.bg>).

6.1.3. Осигурен е достъп на докторантите до съответни научни издания и бази данни.

Провеждането на съвременни, висококачествени научни изследвания изисква активна работа с научната литература в дадената област, както и достъп до ресурси, обучаващи докторантите в използването на определени експериментални методи. В ИБИР-БАН достъпът на докторантите до научните издания и бази данни е обезпечен от библиотеката на Института. Библиотеката е създадена още при създаването на Института през 1938 г. и разполага с **11 536 тома фонд научна литература**, който фонд се поддържа чрез покупка, книгообмен, абонамент и дарение. Всеки докторант по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ в ИБИР-БАН има свободен достъп до следните бази данни за научна периодика, предоставени чрез абонаменти на МОН с официален бенефициент БАН, както и чрез абонаментите на Централната библиотека при БАН: Scopus и ScienceDirect; Web of Science; EBSCO host; JSTOR; eLIBRARY.RU; Bulgarian Portal for Open Science. В допълнение, всички докторанти са своевременно осведомявани и насърчавани от научните си ръководители и завеждащ-секциите да се регистрират в свободните научни мрежи и системи с научни бази данни, като Research Gate, Mendeley, Google Scholar и др, за да получат пряк достъп до световните научни постижения, както и да бъдат интегрирани в международното научно пространство.

6.1.4. Висшето училище стимулира научноизследователската дейност и творческата активност на докторантите, вкл. публикуването на техните резултати в реномирани международни издания.

Доказателство за безспорната високо квалифицирана подкрепа, оказвана на докторантите при разработването и представяне на научни резултати по темата на дисертационния им труд, както от преките им научни ръководители, така и от научния състав, са публикуваните научни изследвания. Докторантите по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ участват в авторския колектив на 43 научни публикации от общо 84 научни труда, което е **51,2% от общия брой научни трудове** за периода. Насърчаването на научноизследователската активност на докторантите се доказва и от факта, че в **48,8% от тези публикации** (21 от общо 43 броя) докторантите са първи автор. Високото качество на научните резултати, постигнати от докторантите, е видно и от факта, че **39,5%** от научните трудове с участие на докторанти са публикувани в научни издания с импакт фактор и импакт ранк (17 от 43 публикации), **32,6%** в реферирани списания без импакт фактор (14 от общо 43 броя), **23,3%** в материали от конференции (10 от общо 43 броя) и **4,7%** в научно-популярни статии (2 от общо 43 броя).

Високото качество на докторантските научни разработки се забелязва и в броя на цитиранията на публикациите с тяхно участие. От научните статии, публикувани с участие на докторанти по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, **88%** (22 от общо 25 броя) са цитирани в списания реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus, **8%** (2 от общо 25 броя) са цитирани в нереперирани списания и **4%** (1 от общо 25 броя) в монографии и дисертации (*приложение – таблици 4 и 5*).

Констатации за изпълнение на критерий 6.1:

По 6.1.1. ИБИР-БАН в ролята си на обучаваща институция разполага с необходимата материална база за провеждане на високо качествено обучение на докторантите. Институтът разполага със съвременни, модерно оборудвани общи и специализирани лаборатории, обезпечавщи висококачествена научна работа в областта на имунологията.

По 6.1.2. Работата на докторантите се подпомага от библиотеката към Института и наличието на компютърни конфигурации за електронен достъп до Интернет и всички електронни ресурси, предоставяни чрез сайта на Централната библиотека-БАН (<http://www.cl.bas.bg>).

По 6.1.3. В ИБИР-БАН достъпът на докторантите до научните издания и бази данни е обезпечен от библиотеката на Института, която разполага с **11 536 тома фонд научна литература**. Всеки докторант по научната специалност има свободен достъп до следните бази данни за научна периодика: Scopus и ScienceDirect; Web of Science; EBSCO host; JSTOR; eLIBRARY.RU; Bulgarian Portal for Open Science.

По 6.1.4. Докторантите по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ участват в 43 научни публикации от общо 84 научни труда, което е **51,2% от**

общия брой научни трудове за периода. Високото качество на научните резултати, постигнати от докторантите, е видно и от факта, че **39,5%** от научните трудове с участие на докторанти са публикувани в научни издания с IF и SJR. От научните статии с участие на докторанти, **88%** са цитирани в списания реферирани и индексирани в Web of Science и Scopus.

СТАНДАРТ 7 „УПРАВЛЕНИЕ НА ИНФОРМАЦИЯТА“

Критерий 7.1. „Висшето училище или научната организация имат изградена организация за управление на информацията, свързана с обучението и реализацията на докторантите“

7.1.1. Събирана и анализирана информация за: дейността на вътрешните структури за разработването и прилагането на политиката за осигуряване на качеството, в които вземат участие и външни заинтересовани страни; осъществяваните процедури за одобряване и обновяване на учебната документация на докторската програма; развитието и успеваемостта на докторантите; удовлетвореността на докторантите от качеството на обучение; учебните ресурси и наличната подкрепа за докторантите; кариерното развитие на завършилите докторанти.

Дейността, свързана с приема и обучението на докторантите в ИБИР-БАН по спец. „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ се документира, класифицира и съхранява в личните досиета на докторантите в отдел Личен състав. Досиетата на докторантите се обновяват постоянно, като се допълват и актуализират в съответствие с етапа на развитие на процедурите и според изискванията на нормативните документи, регламентиращи процедурите, свързани с докторантското обучение. Служител „Човешки ресурси“ постоянно следи активността на докторантите в изпълнението им на задължителната програма за обучение (проведени семинари, отчет пред НС на ИБИР-БАН и др.) и съдейства на докторантите, ръководителите на докторанти и Научния секретар за попълването на документацията в досиетата.

Развитието на докторанта се проследява от ръководителя на обучаващото звено, от научния му ръководител и от ръководството на Института, като едновременно с това се подпомага неговото развитие и изработване на дисертационния труд. Отчетът на докторантите и индивидуалните им планове се разглеждат периодично, както на разширени семинари на звеното, така и на НС. Докторантите в ИБИР-БАН са свободни да споделят всякакви проблеми, свързани с ръководството, обучението и разработването на проектите си с научния си ръководител, с други хабилитирани лица от звеното или да подадат официално уведомление към Научния секретар и Ръководните органи на ИБИР-БАН.

С цел по-качествена реализация на защитилите докторанти, съществува Кариерен център към ЦО-БАН. Той осигурява трансфер на постиженията на докторантите към бизнеса и спомага за формиране на експерти със задълбочени познания, свързани с практиката, както и предоставя информация за бъдеща реализация на докторантите. Регулярно се организират семинари, свързани с презентационни и публикационни умения, подготовка на проекти, изграждане на лидерски качества, организационен опит.

7.1.2. Периодично се обсъжда и огласява публично ефективността на резултатите, свързани с управлението на качеството на обучението и потребностите от промяна.

Този процес се осъществява чрез постоянна връзка на всички звена в ИБИР-БАН, свързани с обучението на докторантите (ръководител на звеното, научен секретар, администрация, научни ръководители, НС), с докторантите от една страна и ЦО-БАН от друга. Това дава възможност за подобряване качеството на обучение в ИБИР-БАН, както и подобряване на курсовете за обучение, обновяване на програмите, адекватност на съвременното изискване и развитие на науката от страна на ЦО-БАН. Анкетите, които докторантите попълват, дават възможност за оценка на качеството на обучение и посоката на положителна промяна в програмите на обучение. Ефективността и качеството на обучението на Докторантската програма в ИБИР-БАН се огласява на ОС на Института. Научният секретар ежегодно изготвя отчети за научната и образователна дейност на докторантите, които се оповестяват на страницата на ИБИР-БАН в Интернет.

Констатации за изпълнение на критерий 7.1:

По 7.1.1. Развитието на докторанта се проследява от ръководителя на обучаващото звено, от научния му ръководител и от ръководството на Института, като едновременно с това се подпомага неговото развитие и изработване на дисертационния труд. Докторантите в ИБИР-БАН са свободни да споделят всякакви проблеми, свързани с ръководството, обучението и разработването на проектите си. С цел по-качествена реализация на защитилите докторанти, съществува Кариерен център към ЦО-БАН.

По 7.1.2. Осъществява се постоянна връзка на всички звена в ИБИР-БАН, свързани с обучението на докторантите (ръководител на звеното, научен секретар, администрация, научни ръководители, НС), с докторантите от една страна и ЦО-БАН от друга. Това дава възможност за подобряване качеството на обучение в ИБИР-БАН, както и подобряване на курсовете за обучение и обновяване на програмите.

СТАНДАРТ 8 „ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩЕСТВЕННОСТТА“

Критерий 8.1. ВУ публикува информация за: приети документи и учебна документация на докторската програма; решения и резултати от одити, свързани с качеството на обучение на докторантите и на академичния състав; решения от академични и факултетни съвети; проведени университетски форуми с участието на докторанти

8.1.1. ВУ осигурява процедури и практика за устойчиво публикуване на необходимата информация за възможностите и постиженията при изследванията в областта на докторската програма.

Информацията, касаеща възможностите и постиженията от изследванията в областта на докторската програма по всички специалности в ИБИР-БАН е оповестена на официалния сайт на Института (<http://ibir.bas.bg/>), където се виждат всички нормативни документи, на основата на които се осъществява това обучение. Специфичните критерии за условията и реда за придобиване на ОНС „доктор“ се изяснява в правилника на ИБИР-БАН. Публично, на интернет страницата, се оповестяват всички процедури за придобиване на степени и звания, а всички документи, свързани с тези процедури (автореферат на дисертационния труд, рецензии, становища и др.) се предоставят за обществен достъп 30 дни преди приключването на конкурсите или процедурите. На сайта на Института се оповестяват и събития от типа научни конференции, тематични школи, дни на отворени врати, лекции на поканени чуждестранни учени и други мероприятия, организирани от Института.

8.1.2. Информация относно програмите за мобилност на докторантите.

В БАН съществува отдел за международно сътрудничество, чрез който се осъществява мобилност на студенти по програмата Еразъм+. В подкрепа на младите учени и тяхното кариерно развитие е европейската мрежа за мобилност EURAXESS. Чрез нея се предоставя информация относно условията на труд в Европа, права на интелектуална собственост, признаване на дипломи, както и относно връзка с контактните лица в съответните държави от Европа, които са част от мрежата. На докторантите се предоставя информация и подкрепа при кандидатстване за различни мобилности. Те биват поощрявани да се възползват от тази възможност, тъй като всички ръководители са убедени в необходимостта от придобиване на международен опит, поглед върху организацията на работа в европейски лаборатории, експерименталния подход на партньорите по проекти.

Докторантът по специалността В. Младенова се обучавала в лятната школа на КОСТ Акция 1403 (POSITIVE), а докторантът М. Генов се обучавал при водещи ветеринарни специалисти в областта на репродуктивните биотехнологии при кучета във Вилнюс, Литва (при Doc. Dr. Jakov Sengaut DVM, PhD), във Вроцлав, Полша (при Professor Wojciech Niżański DVM, PhD) и в Хановер, Германия (при Prof. Dr. Sandra Goericke-Pesch).

8.1.3. Представяне на иновационните резултати по докторската програма пред по-широки и авторитетни международни форуми у нас и в чужбина.

Докторантите по специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ на ИБИР-БАН активно участват и представят научните си разработки на национални и международни форуми. Докторантите по специалността са взели участие в 64 научни форуми. Широко утвърден и общопризнат начин за разпространение на нови резултати в научните среди е публикуването в реномирани научни списания. Политиката на ИБИР-БАН е за насърчаване на публикации в научни списания с по-висок импакт фактор.

Констатации за изпълнение на критерий 8.1:

По 8.1.1. Информацията, касаеща възможностите и постиженията от изследванията в областта на докторската програма по всички специалности в ИБИР-БАН е оповестена на официалния сайт на Института (<http://ibir.bas.bg/>), където се виждат всички нормативни документи, на основата на които се осъществява това обучение.

По 8.1.2. В БАН съществува отдел за международно сътрудничество, чрез който се осъществява мобилност на студенти по програмата Еразъм+. През отчетния период двама докторанти от научната специалност са провели обучения и специализации във водещи европейски научни центрове.

По 8.1.3. Докторантите по специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ на ИБИР-БАН активно участват и представят научните си разработки на национални и международни форуми. За периода 2016-2021 г. докторантите по специалността са взели участие в **64 научни форуми**.

СТАНДАРТ 9 „ТЕКУЩ МОНИТОРИНГ И ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМИТЕ“

Критерий 9.1. „Регулярен мониторинг (преглед) и актуализиране на докторските програми, съобразно еволюцията на научните знания, изследвания и технологии“

9.1.1. ВУ (научната организация) осигурява редовен мониторинг, периодичен преглед и своевременно осъвременяване на докторантските програми.

Документацията по докторантската програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ подлежи на редовен мониторинг и осъвременяване, като се вземат предвид националните и световните тенденции в областта по отношение на обучението на докторантите и потребностите на обществото. Актуализирането на докторската програма е резултат и от активните международни контакти на научния състав на ПНЗ. Участията в международни научни форуми позволява да се получи информация за съвременното състояние на научните изследвания в областта и те да бъдат използвани в работата на докторантите. Един от факторите, допринасящ за провеждането на висококачествени научни изследвания е участието на учените от ИБИР-БАН в редица национални научни програми, пътна карта, международни научни мрежи, където работата с реномирани учени е гаранция за развитието и повишаването ефективността на докторската програма.

За ефективността на мерките по обновяване на методите и обхвата на обучението на докторантите може да се съди по това, че след защита на дисертация те постъпват на работа на престижни позиции в научни институции, университети и ин витро клиники, където получените знания от докторската програма намират пряко приложение.

9.1.2. ВУ осигурява процедури и практики при планирането и изпълнението на дейностите по повишаване на ефективността на докторантските програми.

Осъвременяването на съдържанието на учебната и научноизследователската дейности на докторските програми се инициира в повечето случаи по предложение на научни ръководители на докторанти. Работи се в посока за стимулиране на предложения от самите докторанти, както и от потенциални работодатели. В редица случаи заинтересовани биолози, ветеринарни лекари от клиники, частни фермери могат да бъдат колаборатори в работните проекти на колективите от ИБИР-БАН и те могат да въздействат върху развитието на научните тематики, чрез насочване на работата към полезни за практиката направления. В ИБИР-БАН се работи върху актуални тематики в областта на ветеринарната медицина, животновъдство и биология на репродукцията при животни и човек, чрез осъществяване на съвременни изследвания чрез екзактни, информативни и постоянно обновяващи се методики.

Констатации за изпълнение на критерий 9.1:

По 9.1.1. Документацията по докторантската програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ подлежи на редовен мониторинг и осъвременяване, като се вземат предвид националните и световните тенденции в областта по отношение на обучението на докторантите и потребностите на обществото.

По 9.1.2. Осъвременяването на съдържанието на учебната и научноизследователската дейности на докторските програми се инициира от научните ръководители на докторанти. Работи се в посока за стимулиране на предложения от самите докторанти, както и от потенциални работодатели.

СТАНДАРТ 10 „ЦИКЛИЧНО ВЪНШНО ОСИГУРЯВАНЕ НА КАЧЕСТВОТО“

Критерий 10.1. „Висшето училище или научната организация осъществяват планирани дейности за самооценяване и външни оценки на докторските програми“

10.1.1. ВУ (научната организация) циклично преминава през външно осигуряване на качеството, вкл. и на докторските програми в съответствие с ESG.

В ИБИР-БАН има три акредитирани докторски програми – „Имунология“, „Физиология на животните и човека“ и „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, което е оценка за потенциала на Института да надгражда над магистърските програми и да обучава докторанти. Това е косвен измерител и за потенциала на преподавателския състав, задълбочеността на научноизследователската дейност и бъдещата конкурентоспособност. Вътрешни планирани и регулярни дейности за самооценяване на научния състав, поддържащ докторските програми са провежданата веднъж на четири години атестация и ежегодна атестация за индивидуалния принос на всеки учен за разпределяне на средствата по компонента 2 от бюджета на БАН. При оценяването се вземат предвид научно-изследователската, проектна, образователната и експертна работа, а също така и дейности пряко свързани с осигуряване потребностите на обществото.

Външни за ИБИР-БАН подобно на всички институти в БАН е ежегодната оценка на МОН, осъществявана по „Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“. Независима външна оценка за качеството по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ се дава и от НАОА при процедурата за акредитация на докторските програми. Получената през 2016 г. оценка при акредитацията на докторската програма „Развъждане на селскостопанските животни и биотехника на размножаването“, в професионално направление 6.3 Животновъдство е 9,54.

Констатации за изпълнение на критерий 10.1:

По 10.1.1. Външни за ИБИР-БАН подобно на всички институти в БАН е ежегодната оценка на МОН, осъществявана по „Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации“, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“. Независима външна оценка за качеството по „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ се дава и от НАОА при процедурата за акредитация на докторските програми.

ПРИЛОЖЕНИЯ:

А. Задължителни таблици (попълват се от ЕГ)

Таблица 1. Списък на докторантите по научна специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ за периода 2016-2020 г.

№	Име, фамилия	Научен ръководител	Дата на зачисляване на докторанта	Форма на докторантура	Тема на дисертацията	Срок на завършване на докторантурата
1.	Надя Петрова	доц. д-р Пламен Тодоров	2010 г.	Редовна	„Изолиране и характеризирани на овариални стволони клетки“	2020 г. защитила
2.	Десислава Градинарска	проф. дсн Мария Иванова	2014 г.	Задочна	„Изолиране и характеристика на zona pellucida във връзка с разработване на методи за контрацепция на женски кучета“	2019 г. защитила
3.	Ваня Младенова	доц. д-р Елена Кистанова	2015 г.	Редовна	„Проучване върху митохондриалния статус и активността на епигенетичните маркери в овариални клетки на животни получавали биологично активни добавки“	2019 г. защитила
4.	Мадлена Андреева	доц. д-р Росен Стефанов	2017 г.	Задочна	„Изследване влиянието на породните особености при овце върху криотолерантността на сперматозоидите“	2020 г. защитила
5.	Цветан Цветков	доц. д-р Деница Даскалова	2017 г.	Задочна	„Протеомика на протеини, свързани с капацитацията на сперматозоидите“	2021 г. защитил
6.	Мирослав Генов	проф. дсн Мария Иванова	2016 г.	Задочна	„Роля на протеини от спермална плазма при доброкачествена хиперплазия на простата, във връзка с криотолерантността на сперматозоидите при вида Canis“	2021 г. защитил

Таблица 2. Академичен състав на ОТД, осигуряващ обучението на докторанти по докторска програма „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ за периода 2016-2020 г.

№	Звание, степен, име, фамилия	Научно направление	Научна специалност, по която е придобита последната академична длъжност
Хабилитирани преподаватели по научната специалност			
1.	Проф. дбн Пламен Тодоров	4.3. Биологически науки	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ (доцент, 2007 г.)
2.	Доц. д-р Бойко Георгиев	6.3. Животновъдство	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“

3.	Доц. д-р Елена Кистанова	6.3. Животновъдство	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“
4.	Доц. д-р Росен Стефанов	6.3. Животновъдство	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“
5.	Доц. д-р Павел Рашев	6.3. Животновъдство	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“
6.	Доц. д-р Деница Даскалова	6.3. Животновъдство	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“
7.	Доц. д-р Десислава Абаджиева	6.3. Животновъдство	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“
Хабилитирани преподаватели, пенсионирани в периода 2016-2021 г.			
1.	Проф. д-р Мария Иванова	6.3. Животновъдство	„Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“

Б. Други таблици, които да отразяват осигуреността на обучението по докторската програма

Таблица 3. Обобщен брой проекти и договори на хабилитираните преподаватели и докторантите по научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ за периода 2016-2021 г.

Хабилитирани преподаватели – общ брой 24 проекта			
БАН	МОН	Други организации	Международни проекти
3-ЕБР	9	8	4
Докторанти – общ брой 12 проекта			
БАН	МОН	Други организации	Международни проекти
1-ЕБР	8	-	3

Таблица 4. Научни трудове на хабилитираните преподаватели и докторантите по научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“, за периода 2016-2021 г.

Хабилитирани преподаватели – общ брой 84 публикации, включително и научно популярни					
В списания с импакт фактор	В списания с импакт ранг	В реферирани списания без импакт фактор	В специализирани нереперирани списания	В материали от конференции:	
				в България	в чужбина
24	14	29	-	8	5
Учебни помагала			Създадени сортове, технологии и протоколи	Участие в научни форуми:	
Учебници	Ръководства	Научно-популярни статии		в България	в чужбина
-	-	2	2 патенти	61	26
Докторанти – общ брой 43 публикации, включително и научно-популярни					
В списания с импакт фактор	В списания с импакт ранг	В реферирани списания без импакт фактор	В специализирани нереперирани списания	В материали от конференции:	
				в България	в чужбина
10	7	14	-	6	4
Учебни помагала			Създадени сортове, технологии и протоколи	Участие в научни форуми:	
Учебници	Ръководства	Научно-популярни статии		в България	в чужбина
-	-	2	-	48	16

Таблица 5. Обобщен брой цитирания на хабилитираните преподаватели и докторантите по научната специалност „Развъждане на селскостопанските животни, биология и биотехника на размножаването“ за периода 2016-2020 г.

Хабилитирани преподаватели – общ брой 285 цитирания		
В списания реферирани в Scopus и WoS	В нереперирани списания	В монографии и дисертации
185	66	34
Докторанти – общ брой 25 цитирания		
В списания реферирани в Scopus и WoS	В нереперирани списания	В монографии и дисертации
22	2	1